

Požár na Žižkově

01.03.2020

V dnešním historickém okénku vám přinášíme autentický popis požáru známé žižkovské továrny, tak jak ho nabídly svým čtenářům Národní listy 22. října 1899.

[POSLECHNĚTE SI AUDIOVERZI](#)

Závod firmy Klimeš & Schustler, továrna na výrobu mazadel a smůly pivovarské na Žižkově, v Poděbradově třídě č. 9, včera po poledni lehl popelem. Zpráva o požáru rozšířila se záhy po Praze. Věštily ho ohromné mraky dýmu, vznášejícího se do výše a do značné dálky zahalující oblohu na západní straně. Zejména z Hyberské ulice od státního nádraží naskytoval se na řádění rozpoutaného živlu uchvacující pohled. Z tohoto místa zdálo se, jakoby vrch Žižkov proměnil se v sopku, z které chrleny do obzoru husté mraky dýmu, který s úžasnou rychlostí vznášel se do výše a světlomodrý blankyt zahaloval šedým závojem. Řídký tento zjev sledován byl velikými zástupy obyvatelstva.

Vzbudil-li požár továrny, který ve skladištích nalezal hojné potraviny, pozornost v Praze, byla zvědavost na Žižkově tím větší. Prokopovou třídou k Ohradě putovalo ohromné množství obecního lidu. Neodvrátil ho ani pronikavý zápach, šířící se široko daleko z hořícího objektu. Podívaní na hořící závod bylo velkolepé, možno li slova toho použití při popisování následků a škody, ničícím a rozpoutaným živlem způsobené. Všaktě také na rozsáhlých prostranstvích pod kapslovkou a na sousedních návrších po několik hodin vydržely státi nepřehledné davy lidu. Ačkoliv chvílemi kotouče nesnesitelného zápachu dýmu zanášeny byly do diváků, přece nikdo z nich zaujaté postavení neopouštěl, ba naopak bylo třeba provésti nejdůkladnější opatření, aby diváci nedostali se do bezprostřední blízkosti požářiště. Oddělení vojáků a policie utvořilo kordon za účelem udržení pořádku.

A nebylo nezajímavé poslouchati vypravování diváků. Z pravidla vzbudí požár soustrast pro postiženého. V tomto případě sice také litování byli majitelé závodu, ale nikoli objekt požárem zachvácený. Byl okolím trnem v oku. Už také konaly se přípravy a kroky za příčinou odstranění této továrny, které ovšem nemohly mít v zápětí odstranění závodu, jehož majitelé vždy pečovali o to, aby výroba neobtěžovala obyvatelstvo v okolních domech. Tyto okolnosti byly uvažovány v zástupech, trpělivě snášejících žár a zápach, z požářiště vycházející. Dravý živel postaral se, aby nespokojencům bylo vyhověno. Závod byl ve třech hodinách obrácen v popel. Jen zčernalé zdi a komíny trčí na oněch místech, kde ještě včera dopoledne čile bylo pracováno.

Jaký způsobem požár vznikl, není ještě s úplnou určitostí zjištěno. Dle vypravování osob úředních, vyšetřování požáru se zabývajících, vznikl oheň ve varně. Tam včera v poledních hodinách dělník Bažata vařil násadu na mazadlo v kotli, nalézající se v odděleném domku na nádvoří závodu na východní straně. Vyslovuje se domněnka, že Bažata od kotle se vzdálil a že v jeho nepřítomnosti mazadlo v kotli přeteklo, vzňalo se, načež plameny s úžasnou rychlostí se kolkolem rozšířily. Tvrzení toto opírá se o přesvědčení, že v přítomnosti dělníka nemohla se katastrofa tato přihoditi a kdyby i obsah kotle přetekl, pak rychlým opatřením mohly býti následky toho odstraněny. Dvakráte již podobným způsobem požár v tomto závodě povstal, ale vždy byl uhašen a budova před pohromou zachráněna. Bažata naproti této domněnce prohlašuje, že u kotle neustále prodléval, ale že rozšíření plamenů nemohl nikterak zabrániti. Snad podrobnějším vyzkoušením se zjistí, co jest pravdy na ospravedlnění dělníka Bažaty.

V době, kdy požár vypukl, nebyli v závodě žádní jiní dělníci, ani majitelé firmy, kteří před 12. hod. polední závod opustili. Plameny vyšlehly z továrny o ¼1. hod. v poledne. Pan Stome, soused továrny, automaticky z Ohrady nejdříve oznámil vzniknutí požáru, o jehož rozsahu v prvním okamžiku neměl nikdo ani tušení. Proto

také první oddělení žižkovských hasičů přijelo na místo pouze s ruční stříkačkou a teprve později přijelo oddělení druhé se stříkačkou parní. Několik občanů s kancelistou p. Čermákem, ačkoliv veškeré budovy závodu byly dýmem naplněny, přece odvážilo se do vnitř, vniklo do kancelářských místností, nalézajících se v nádvoří jednopatrové budově a vynesli odtud železnou pokladnu, ve které bylo asi 800 zl., dále obchodní knihy, účty a pod. Dále zachránili několik kusů nábytku domovníka Vimhra. V nádvoří závodu leželo 13 sudů různých druhů olejů, které byly vyvaleny na bezpečné místo u žižkovské nemocnice. Kromě těchto předmětů nic jiného z celého závodu nebylo zachráněno. Vše ostatní bylo požárem zničeno. (...)

Škoda, již majitelé závodu utrpěli, páčí se na 25 až 30 tisíc zlatých. Závod pojištěn jest u pražské městské pojišťovny. V továrně nalezalo se asi za 15 000 zl. zásob olejů a jiných potřeb. Právě v minulém týdnu byly tam přivezeny tři vagony smůly, oleje, tuků a pod. Firma trpí značnou škodu tím, že požár stihl závod právě v nejčilejší kampani. Majitelé firmy sdělují, že postarají se, aby v nejbližší době na jiném místě závod svůj znovu zřídili a že zakázkám přesně vyhoví. Žár, z hořících budov vycházející, byl tak intenzivní, že velmi záhy přepáleno bylo 14 drátů telefonického a telegrafického vedení a požárního automatu. Sloupy vedení tohoto jsou tak opálené, že bude nutno novými je nahraditi. Stalo se ovšem ještě odpoledne opatření, aby obě vedení byla znovuzřízena. Na místo požářiště dostavili se žižkovský starosta pan Žďárský, okresní hejtman pan Smutný, člen ochranného sboru pan Novotný, komisař pan Vaněk. K udržení pořádku dostavila se požární hotovost pluku zákopníků.

Další velké žižkovské požáry a tragédie

→ V roce 1973 hořel hostinec Ohrada (č.p. 11), nalézající se na místě dnešní známé křižovatky

→ Během druhé světové války vzplanula usedlost Libeňský dvůr (na místě dnešní ZŠ Chelčického). Zajímavostí je, že hasiči ze Sokolovské přijeli k zásahu dříve než ti žižkovští, kteří sídlili v Chelčického ulici

→ 16. ledna 1962 ve 21.30 explodoval v nárožním domě na Ohradě nahromaděný svítiplyn a způsobil mohutný výbuch, který doslova rozmetal jeho přízemí. Do té doby činžovní dům byl poté přestavěn na hotel Vítkov

→ 27. května 1983 vyhořely garáže v Sudoměřské ulici. Požár vznikl nešťastnou náhodou, když vrátný odčerpával benzín z parkujícího automobilu se zapálenou cigaretou